

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565
รหัสวิชา/ชื่อวิชา สค.245 สวัสดิการเด็กและครอบครัว Section 9000/01 (3 หน่วย
กิต)

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
9000/01	อ.ดร. พัชชา เจิงกลิ่นจันทร์	096-9145949	patcha.jeung@gmail.com	507

ห้องเรียน

SC4011

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวัน วันพุธ เวลา 13.30 - 16.30 น.

วันสอบ

สอบกลางภาค ไม่มี

สอบปลายภาค 18 พฤษภาคม 2565 (เช้า)

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา Purposes of the course

1. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจในความสำคัญของแนวคิดสิทธิเด็กในการพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัว

2. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจในพลวัตการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีผลกระทบต่อครอบครัว บทบาทของครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว ปัญหาและความสำคัญของครอบครัวและเด็กที่มีต่อมนุษย์ ตลอดจนวิธีการและทรัพยากรต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมชีวิตครอบครัวให้มีความสุข ความมั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

3. เพื่อให้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของการจัดสวัสดิการเด็กและครอบครัว รูปแบบต่าง ๆ ของการจัดสวัสดิการเด็ก ตลอดจนหลักการและวิธีการจัดบริการสวัสดิการเด็กและครอบครัว เพื่อการแก้ไข ป้องกัน พื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาเด็กและครอบครัว รวมทั้งการทำงานเพื่อการพัฒนาและคุ้มครองเด็กในภาวะฉุกเฉิน

4. เพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจความเป็นมา ขอบเขตของบริการประเภทต่างๆ ในงานสวัสดิการครอบครัวและเด็กทั้งในและต่างประเทศ

5. เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจถึงบทบาทของงานสังคมสงเคราะห์ในงานสวัสดิการครอบครัวและเด็ก เพื่อสามารถปฏิบัติงานเบื้องต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. แนวสังเขปการบรรยาย Course Description

แนวคิดสิทธิเด็กและแนวคิดอื่นที่สำคัญในการจัดสวัสดิการเด็กและครอบครัว ความหมาย ขอบเขต วัตถุประสงค์ และความสำคัญของสวัสดิการเด็กและครอบครัว พลวัตการเปลี่ยนแปลงของ ครอบครัวและสังคมที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการเด็กและครอบครัว หลักการ รูปแบบ และลักษณะบริการ สวัสดิการเด็กและครอบครัวของต่างประเทศและประเทศไทย บทบาทของหน่วยงานที่จัดบริการ สวัสดิการเด็กและครอบครัวในประเทศไทย แนวทางการพัฒนาการจัดระบบสวัสดิการเด็กและครอบครัว บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ในงานสวัสดิการเด็กและครอบครัว ตลอดจนการทำงานสวัสดิการเด็กใน ภาวะฉุกเฉิน

Child rights and other important concepts in providing child and family welfare. Meanings, scope, objective and importance of child and family welfare; dynamics of change in family and society that affect the provision of child and family welfare; principles, formats and characteristics of child and family welfare service in Thailand and in other countries; roles of agencies that provide child and family welfare in Thailand; development trends of the provision of child and family welfare; roles of social workers in child and social welfare, as well as work on child welfare in emergency situation.

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้					3. ทักษะทาง ปัญญา			4. ทักษะ ความสัมพันธ์ฯ		5. ทักษะการวิเคราะห์ ฯ					6. ทักษะการ ปฏิบัติทาง วิชาชีพ				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	1	2	3	4	5	1	2	3	4	
●		●	●		●			●		●			●			●					●	●		

6. กฎกติกา/เกณฑ์การตัดเกรด

การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
กิจกรรมในชั้นเรียน	20 คะแนน
รายงานหรือการศึกษาด้วยตนเอง (รายงานเดี่ยว)	20 คะแนน
รายงานกลุ่ม	20 คะแนน
สอบปลายภาค	40 คะแนน
รวม	100 คะแนน

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แผนการสอน

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
1 11/01/2566	<ul style="list-style-type: none"> อธิบายแนวสังเขปลักษณะวิชา แนวการเรียนการสอน การประเมินผล แนะนำหนังสืออ่านประกอบในชั้นเรียน	บรรยาย และสื่อ power point	รับทราบแนวการเรียนการสอน การประเมินผล แนะนำหนังสืออ่านประกอบในชั้นเรียน	อ.ดร.พัชชา
2 18/01/2566	<ul style="list-style-type: none"> ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว สถานการณ์ทางสังคมที่ส่งผลต่อเด็กและครอบครัว	บรรยาย และสื่อ power point	มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว	อ.ดร.พัชชา
3 25/01/2566	<ul style="list-style-type: none"> ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว <ul style="list-style-type: none"> ➤ ความหมายและลักษณะของเด็กและครอบครัว บทบาทและหน้าที่ของครอบครัว โครงสร้างของครอบครัวที่เปลี่ยนไป	บรรยาย และสื่อ power point	มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว เข้าใจความหมายเด็กและครอบครัว รวมทั้งเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของครอบครัว โครงสร้างของครอบครัวที่เปลี่ยนไป	อ.ดร.พัชชา
4 1/02/2566	<ul style="list-style-type: none"> ความจำเป็นของสวัสดิการเด็กและครอบครัว แนวคิด ทฤษฎีสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ความหมายของการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว ผ่านแนวคิดต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยเฉพาะแนวคิดสิทธิเด็ก	บรรยาย และสื่อ power point	มีความรู้ความเข้าใจที่มาและความสำคัญของการจัดสวัสดิการเด็กและครอบครัว มีความรู้ ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎีสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน	อ.ดร.พัชชา
5 8/02/2566	<ul style="list-style-type: none"> การประเมินเด็กและครอบครัว 	บรรยาย และสื่อ power point	มีความรู้ถึงหลักการวิธีการ และเครื่องมือใน	อ.ดร.พัชชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
		แบบประเมิน พัฒนาการเด็ก แบบประเมินเด็ก และครอบครัว	การประเมินเด็กและ ครอบครัว	
<u>6</u> 15/02/2566	เครื่องมือในการทำงานกับเด็ก และครอบครัว	บรรยาย และสื่อ power point แบบประเมิน พัฒนาการเด็ก แบบประเมินเด็ก และครอบครัว	สามารถประเมินโดยใช้ เครื่องมือในการประเมิน เด็กและครอบครัวได้	อ.ดร.พัชชา
<u>7</u>	สัปดาห์การสอบกลางภาค 26-28 กุมภาพันธ์ – 5 มีนาคม 2566			
<u>8</u> 22/02/2566	ฝึกการประเมินและการใช้ เครื่องมือในการทำงานกับเด็ก และครอบครัว	บรรยาย และสื่อ power point แบบประเมิน พัฒนาการเด็ก แบบประเมินเด็ก และครอบครัว	สามารถประเมินโดยใช้ เครื่องมือในการประเมิน เด็กและครอบครัวได้	อ.ดร.พัชชา
<u>9</u> 8/03/2566	การจัดการรายกรณีและวิธี ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์และ สวัสดิการเด็กในภาวะวิกฤต	บรรยาย และสื่อ power point	ทราบหลักการและ กระบวนการจัดการราย กรณี	อ.ดร.พัชชา
<u>10</u> 15/03/2566	บริการที่จะช่วยป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟูและส่งเสริมความมั่นคงใน เด็กและครอบครัวทั้งของรัฐ และเอกชนทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ	บรรยาย และสื่อ power point	ทราบบริการที่จะช่วย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟูและ ส่งเสริมความมั่นคงในเด็ก และครอบครัวทั้งของรัฐ และเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ	อ.ดร.พัชชา
<u>11</u> 22/03/2566	วิเคราะห์ระบบสวัสดิการ	บรรยาย และสื่อ power point	สามารถวิเคราะห์การจัด สวัสดิการเด็กและ ครอบครัว	อ.ดร.พัชชา

สัปดาห์ที่ / วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์	ผู้สอน/วิทยากร
<u>12</u> 29/03/2566	ศึกษา Case Study	มอบหมายงาน ให้ทศ. ทำ	นักศึกษาสามารถประเมิน และใช้เครื่องมือทางสังคม สงเคราะห์ในกรณีศึกษา ได้อย่างเหมาะสม	อ.ดร.พัชชา
<u>13</u> 5/04/2566	ศึกษา Case Study	มอบหมายงาน ให้ทศ. ทำ	นักศึกษาสามารถประเมิน และใช้เครื่องมือทางสังคม สงเคราะห์ในกรณีศึกษา ได้อย่างเหมาะสม	อ.ดร.พัชชา
<u>14</u> 12/04/2566	การเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก (Alternative care) หน่วยงาน ที่ให้บริการสวัสดิการครอบครัว และเด็ก ทั้งรัฐบาลและเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ	บรรยาย และสื่อ power point	มีความรู้เรื่องหลักการ กระบวนการ บริการจัดหา ครอบครัวทดแทน	อ.ดร.พัชชา/ วิทยากร
<u>15</u> 19/04/2566	การคุ้มครองเด็กและกฎหมาย สำคัญที่เกี่ยวข้องในการทำงาน กับเด็กและเยาวชน	บรรยาย และสื่อ power point	มีความรู้เรื่องกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการทำงานกับ เด็ก เยาวชน และ ครอบครัว	อ.ดร.พัชชา/ วิทยากร
<u>16</u> 26/04/2566	พัฒนารายงานกลุ่ม	บรรยาย และสื่อ power point	สามารถบูรณาการองค์ ความรู้ การวางแผน และ การจัดสวัสดิการสังคม	อ.ดร.พัชชา

8. การประเมินผลการเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียน ตัดเกรดอิงเกณฑ์ คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

ช่วงคะแนน	เกรด
85 - 100	A
75 - 84	B+
65 - 74	B
55 - 64	C+
45 - 54	C
35 - 44	D+
25 - 34	D
0 - 24	F

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขอดูกระดาษคำตอบ ตลอดจนดูคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

10.1 ตำราและเอกสารหลัก Required textbooks and materials

อัญมณี บุรณกานนท์. (2556). วิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชน.

กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2556

อภิญา เวชยชัย. (2552). การพัฒนาระบบคุ้มครองเด็กในสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

อภิญา เวชยชัย และคณะ. (2553). การพัฒนารูปแบบการฟื้นฟูสุขภาพเด็กและเยาวชน ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2553.

อภิญา เวชยชัย และคณะ. (2556). การถอดบทเรียนการปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์ด้านการทำงานกับเด็ก. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

10.2 เอกสารอื่น ๆ Other materials

กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2561). รายงานการพัฒนารูปแบบเด็กและเยาวชน ประจำปี 2560. กรุงเทพฯ: กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

กุลภา วจนสาระ. ภาพและชีวิตครอบครัวในสังคมไทย. (2554). รายงานวิจัยในชุดโครงการ 'การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางประชากรและครอบครัว: ผลกระทบต่อสังคมไทยและทางเลือกเชิงนโยบาย'. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

จงจิตต์ ฤทธิรงค์ และ สุภรต์ จรัสสิทธิ์. (2560). สถานเลี้ยงเด็กในบริบทสังคมเมือง: พัฒนาการเพื่อความมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เด็อนตุลา.

ภูเบศร์ สมุทรจักร, ชีรนุช ก้อนแก้ว และริฎวัน อุเต็น. (2559). ความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เด็อนตุลา.

มนสิการ กาญจนะจิตตรา, กัญญาพัชร สุทธิเกษม และ รินา ต๊ะดี (บรรณาธิการ). (2560). เมื่องานรัดตัว จะสร้างครอบครัวได้อย่างไร : สมดุลชีวิตและงานของคนรุ่นใหม่. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เด็อนตุลา.

ยุพิน วรสิริอมร และคณะ (บรรณาธิการ). (2557). การเกิดกับความมั่นคงในประชากรและสังคม.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เด็อนตุลา.

อารี จำปาภาย และคณะ. (2556). ลูก ๆ เป็นอย่างไรเมื่อพ่อแม่ย้ายถิ่น โครงการ CLAIM. กรุงเทพฯ:

